

*Kuratorium
Oświaty
w Poznaniu*

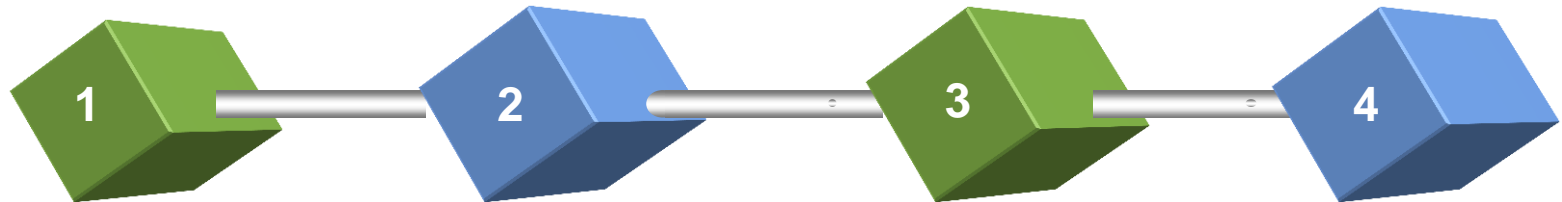
Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2015/2016

Szkoły podstawowe i placówki

Poznań, sierpień 2016 r.

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2015/2016

Wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w placówkach (MOW, MOS, ORW)

Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie partnerów społecznych w dostosowywanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Rozwijanie kompetencji czytelniczych, upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

Edukacja matematyczna i przyrodnicza w kształceniu ogólnym

Ewaluacja zewnętrzna

Ogólna liczba przeprowadzonych ewaluacji – **528**, w tym **60** całościowych i **468** problemowych.

Szkoły podstawowe: 211, w tym **24** całościowe i **186** problemowych.

W zakresie wymagań wskazanych przez Ministra Edukacji Narodowej.

Ewaluacje dotyczyły: realizacji podstawy programowej, wspomaganie rozwoju uczniów oraz analizy wyników sprawdzianu i wykorzystania badań wewnętrznych i zewnętrznych.

W zakresie wymagań wskazanych przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.

Ewaluacje dotyczyły organizacji procesów edukacyjnych i współpracy nauczycieli w planowaniu i realizacji tych procesów.

Ewaluacja zewnętrzna

Placówki oświatowo-wychowawcze: 5 ewaluacji, w tym 3 problemowe.

Placówki doskonalenia nauczycieli: 3 ewaluacje, w tym 2 problemowe.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne: 2 ewaluacje problemowe.

Szkoły specjalne, placówki MOW, MOS i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty – 24 ewaluacje, w tym 23 problemowe.

Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania – 2 ewaluacje całościowe.

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

**Zestawienie spełniania wymagań państwa
w szkołach podstawowych
(z uwzględnieniem ewaluacji całościowych i problemowych)**

Szkoły podstawowe*

Ustalenie	Wymaganie												Razem
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Spełnione	24	77	142	24	22	145	87	21	22	24	138	24	750
Niespełnione	0	10	5	0	2	2	0	3	2	0	9	0	33

*nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych

Spełnianie wymagań państwa w placówkach (z uwzględnieniem ewaluacji całościowych i problemowych)

Wszystkie szkoły specjalne i placówki spełniają badane wymagania.

Wyniki ewaluacji - mocne strony pracy szkół i placówek

- Diagnoza wstępna uczniów służąca planowaniu procesów edukacyjnych, w tym organizowaniu zajęć dodatkowych oraz wsparciu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych oraz współpraca z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi, np. uczelniami wyższymi.
- Wprowadzanie oceniania kształtującego.
- Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych dla lokalnej społeczności.

Wyniki ewaluacji - mocne strony pracy szkół i placówek

- Tworzenie przez dyrektora warunków do współpracy nauczycieli, m.in. poprzez skuteczne formy przepływu informacji, powoływanie zespołów przedmiotowych i zadaniowych.
- Realizacja projektów i własnych programów, systemowe wykorzystywanie wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych w szkołach specjalnych.
- Diagnoza potrzeb i możliwości rozwojowych wychowanków oraz analiza skuteczności działań edukacyjnych i resocjalizacyjnych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych oraz Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii.
- Systematyczna współpraca placówek oświatowych z różnymi instytucjami lokalnymi wpływająca na ich wzajemny rozwój i zaspokajająca potrzeby wychowanków i środowiska.

Wyniki ewaluacji – słabe strony pracy szkół i placówek

- Agresja słowna, w tym przede wszystkim obrażanie i poniżanie oraz wykluczanie.
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna rzadziej udzielana uczniom z problemami wychowawczymi niż z edukacyjnymi.
- Rozwiązywanie zadań wymagających stosowania wiedzy i umiejętności w sytuacjach nietypowych, złożonych, problemowych.
- Dostosowanie procesu kształcenia podczas zajęć edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów.

Wyniki ewaluacji – słabe strony pracy szkół i placówek

- Dominacja aktywności nauczycieli podczas zajęć z uczniami.
- Nadzór pedagogiczny dyrektora dotyczący wartościowania działań szkoły/placówki i nauczycieli.
- Oferta ośrodka doskonalenia nauczycieli w zakresie metodyki nauczania różnych przedmiotów.
- W części ośrodków wykorzystanie w pracy dydaktyczno-wychowawczej badań zewnętrznych.

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Na **528** przeprowadzonych ewaluacji,
dyrektorzy **7** szkół wnieśli
umotywowane zastrzeżenia

Wielkopolski Kurator Oświaty
w **4** przypadkach stwierdził zasadność
części zgłoszonych zastrzeżeń

Kontrola planowa

Ogółem **586** kontroli planowych przeprowadzonych w **580** szkołach lub placówkach.

Zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami – **275**;

Szkoły podstawowe: **18** kontroli, w tym **11** w szkołach publicznych;
Liczba nauczycieli nieposiadających kwalifikacji – **6/192**.

Placówki: **36** kontroli;

Liczba nauczycieli nieposiadających kwalifikacji – **9/288**.

Wyniki z kontroli planowej - nieprawidłowości

1. Część nauczycieli nie posiada wymaganych kwalifikacji - merytorycznych i pedagogicznych do nauczania przedmiotu.
2. Brak zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie na stanowisku nauczyciela bez wymaganych kwalifikacji.

Kontrola planowa

Prawidłowość organizacji pracy świetlicy szkolnej – 113.

Liczba wydanych zaleceń - **33.**

Wyniki kontroli planowej - nieprawidłowości

1. W świetlicy szkolnej nauczyciele rzadko realizują opiekę nad dziećmi połączoną z realizacją interesujących zajęć zaspakajających potrzeby dzieci.
2. W części szkół liczba uczniów podczas zajęć prowadzonych przez jednego wychowawcę w świetlicy szkolnej przekraczała 25.
3. Stwierdzono niezgodność prowadzenia dzienników świetlicy szkolnej z obowiązującymi przepisami prawa, najczęściej brak podpisów wychowawców pod tematyką zajęć (24 kontrole).
4. W świetlicach szkolnych zaobserwowano trudności organizacyjne związane z przeprowadzaniem zajęć przez wychowawcę/wychowawców przy jednoczesnym prowadzeniu ewidencji przebywania dzieci w świetlicy szkolnej, co uniemożliwia jednoznaczne stwierdzenie, którzy uczniowie przebywają w niej w określonym czasie.

Wyniki kontroli planowej - nieprawidłowości

Inne:

1. Do świetlicy poza uczniami zapisane są również dzieci z oddziału przedszkolnego.
2. W świetlicy prowadzone są zajęcia w ramach udzielanej pomocy psychologicznej przez nauczycieli.
3. Z dokumentacji nie wynika, by dzieci zapisane do świetlicy były pod opieką konkretnego wychowawcy.

Kontrola planowa

Zgodność funkcjonowania placówek niepublicznych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach – **19**;

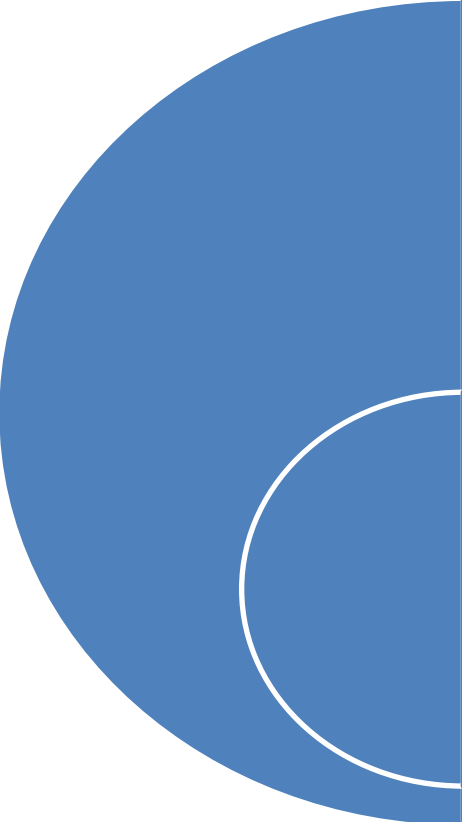
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze (**MOW**) – **1** kontrola;
- specjalne ośrodki wychowawcze (**SOW**) – **5** kontroli (zalecenia w 1 placówce);
- ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauk (**ORW**) – **13** kontroli (zalecenia w 8 placówkach).

Wyniki z kontroli planowej - nieprawidłowości

1. Przyjmowanie do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych dzieci poniżej 3 roku życia oraz dzieci niespełniających warunków określonych w przepisach prawa.
2. Niezatrudnianie w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych pomocy wychowawcy do każdej grupy wychowawczej.
3. Przyjmowanie większej liczby wychowanków do grup wychowawczych w specjalnych ośrodkach wychowawczych oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Na **586** przeprowadzonych
kontroli planowych
dyrektorzy **2** szkół/placówek wnieśli
umotywowane zastrzeżenia

Wielkopolski Kurator Oświaty
nie uznał ich za zasadne

Kontrole doraźne – **279** w **227** szkołach/placówkach

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych w szkołach podstawowych	
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:	
• organu prowadzącego szkołę lub placówkę	1
• prokuratury	0
• Rzecznika Praw Obywatelskich	0
• rodziców	66
• uczniów	0
• nauczycieli	1
• Rzecznika Praw Dziecka	5
• innych podmiotów	11
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	45
Razem kontroli doraźnych	129

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Kontrole doraźne – **279** w **227** szkołach/placówkach

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych w placówkach	
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:	
· organu prowadzącego szkołę lub placówkę	1
· prokuratury	0
· Rzecznika Praw Obywatelskich	0
· rodziców	2
· uczniów	0
· nauczycieli	0
· Rzecznika Praw Dziecka	2
· innych podmiotów	1
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	8
Razem kontroli doraźnych	14

Wyniki kontroli doraźnych

Obszary funkcjonowania szkoły podstawowej będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	20
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	22
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	30
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	18
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	25
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki	29
stosowanie przemocy słownej i/lub fizycznej	13
inne	80

Wyniki kontroli doraźnych

Obszary funkcjonowania placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	9
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	1
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	0
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	1
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	4
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	3
stosowanie przemocy słowne i /lub fizycznej	0
inne	7

Wyniki kontroli doraźnych

1. W części szkół nie przestrzega się zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzenia sprawdzianu lub egzaminów (**informowanie rodziców i uczniów o terminach, dostęp do informacji o osiągnięciach uczniów**).
2. W części szkół dyrektorzy nie zapewniają bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkołach i placówkach (**zakres i realizacja zadań w zakresie bezpieczeństwa, równomierne rozłożenie zajęć w planie, przeglądy bhp, procedura powypadkowa**).
3. W części szkół nie jest prawidłowo udzielana uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczna (**realizacja zaleceń z opinii i orzeczeń, formy pomocy, dokumentacja, współpraca z rodzicami, diagnoza sytuacji wychowawczej klasy, realizacja zadań przez pedagoga/psychologa**).

Wyniki kontroli doraźnych

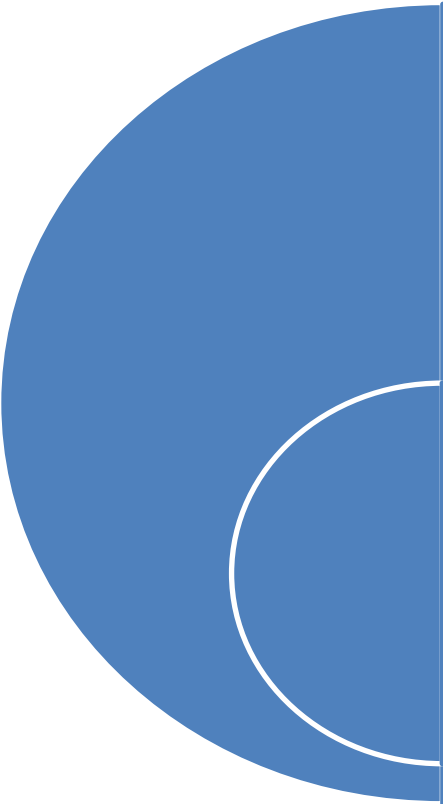
4. Dokumentacja przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej (np. **dziennik lekcyjny, dziennik zajęć, księga uczniów, arkusz ocen**) w części szkół nie jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
5. **Część dyrektorów szkół zatrudnia nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji**, w tym nauczycieli religii bez imiennego pisemnego skierowania przez właściwego biskupa diecezjalnego.
6. **Brak uregulowań w statutach dotyczących organizacji i form współdziałania szkoły z rodzicami oraz składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia**, co często powoduje trudności w rozwiązywaniu powstających konfliktów pomiędzy szkołą a rodzicami.

Wyniki kontroli doraźnych

7. Nie wszyscy dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych należycie pełnią nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących **wydawania przez zespoły orzekające orzeczeń i opinii, stąd często nie zawierają one wymaganych elementów (m.in. warunków realizacji potrzeb edukacyjnych, form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron dziecka, form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym udzielanej rodzicom).**

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Na **279** przeprowadzonych
kontroli doraźnych
dyrektorzy **2** szkół/placówek wnieśli
umotywowane zastrzeżenia

W obu przypadkach
Wielkopolski Kurator Oświaty
uznał zasadność części zgłoszonych zastrzeżeń

Wnioski do realizacji w roku szkolnym 2016/2017

- 1. Należy upowszechniać wśród nauczycieli znajomość prawa, w tym wewnątrzszkolnego oraz umiejętność stosowania przepisów w praktyce szkolnej, szczególnie w odniesieniu do oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.**
- 2. Dążyć do zwiększenia roli społecznych organów szkoły (przede wszystkim rodziców) w celu skutecznej komunikacji, rozwiązywania konfliktów, realizowania zadań wychowawczych szkoły.**
- 3. Nadać większe znaczenie świetlicy szkolnej w procesie rozwoju dzieci poprzez stworzenie właściwej przestrzeni uczenia się i zabawy, zapewnienie różnorodności oraz atrakcyjności prowadzonych w niej zajęć.**

Wnioski do realizacji w roku szkolnym 2016/2017

- 4. Należy upowszechniać wśród pracowników pedagogicznych szkół oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych świadomość konsekwencji, dla dziecka i jego drogi edukacyjnej, wydawanych opinii i orzeczeń.**
- 5. Poprawić jakość realizacji zadań szkoły w zakresie udzielanej dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez właściwą jej organizację, a także monitorowanie skuteczności prowadzonych działań.**
- 6. Wdrażać rozwiązania edukacyjne sprzyjające kształceniu umiejętności strategicznego myślenia, podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów, zadań nietypowych, o złożonej strukturze.**

Wnioski do realizacji w roku szkolnym 2016/2017

- 7. Zapewnić nauczycielom wszystkich zajęć edukacyjnych stałą pomoc merytoryczną i metodyczną, zarówno poprzez wspomaganie wewnątrzszkolne, jak i ze strony placówek wspierających szkoły.**
- 8. Inspirować nauczycieli do wykorzystywania wyników badań pedagogicznych, zwłaszcza zewnętrznych, w celu doskonalenia własnych kompetencji, procesu edukacyjnego, a przede wszystkim dostosowania kształcenia do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów.**
- 9. Zwiększyć efektywność nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora poprzez planowanie działań adekwatnych do potrzeb szkoły/placówki, oraz konsekwentną ich realizację i ewentualne wprowadzanie zmian.**